

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА
КРИМІНОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР НАПРН УКРАЇНИ**

**КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ
ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
РОЗВИТОК ТА ІНТЕГРАЦІЯ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
міжнародної науково-практичної конференції
(Київ, 27 листопада 2015 року)**

Київ 2015

УДК 343.8 (477)
ББК Х628.4

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту кримінально-виконавчої служби
28 жовтня 2015 року (протокол № 10)

К 823 **Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція** : зб. матеріалів міжнар. наук-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.) – К. : Ін-т крим.-викон. служби, 2015. – 648 с.

ISBN 978-617-7107-26-1

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції “Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція”.

Конференцію присвячено розв’язанню актуальних проблем кримінально-виконавчої політики держави та пошуку шляхів удосконалення пенітенціарної практики України, а також зарубіжних країн.

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-7107-26-1

ББК Х628.4

8	14	6	7	27		11					
9	13	5	4	22		14					
10	17	13	20	50	6	7	7	6	9	22	73,3
11	18	12	16	46	7,4	2	8	10	9	27	90,0
12	2	4	8	14		18					
13	12	11	19	42	6,3	6	8	7	9	24	80,0
14	16	10	15	41	6,5	5	10	10	8	28	93,3
15	11	9	3	23		13					
16	19	20	14	53	7,5	1	9	8	9	26	86,7
17	5	19	5	29		15					
18	10	8	9	27		9					
19	6	3	2	11		19					
20	1	2	1	4		20					
				630	53,2%						

Підбиваючи підсумок застосування цієї методики, можна зробити такі висновки.

1. Головними індивідуально-психологічними якостями, що суттєво впливають на діяльність психолога пенітенціарної установи визначені: рівень інтелекту; самоконтроль поведінки; емоційно-вольова стійкість; наполегливість; прагнення до успіху; активність; самостійність та практичність.

2. Визначивши композицію індивідуально-психологічних якостей, що необхідні для виконання посадових обов'язків психолога, ми встановили ступінь володіння цими якостями трьома нашими респондентами, який коливається у межах 73,3 – 93,3 %. Саме ці данні свідчать про достатньо високу спроможність респондентів до виконання функцій психолога пенітенціарної установи.

Супрун М. О.,

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри психокорекційної
педагогіки Національного педагогічного
університету імені М. П. Драгоманова*

**ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ВІДОМЧОГО
ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІКИ
СПІВПРАЦІ АКАДЕМІКА В. М. СИНЬОВА
(із історії питання)**

Розбудова діяльності Інституту кримінально-виконавчої служби – базового вищого закладу освіти із підготовки юристів та психологів для пенітенціарної системи держави дає змогу звернутися до кращих сторінок діяльності колишнього Київського інституту внутрішніх справ. Саме в цьому виші був накопичений значний досвід із організації навчально-виховного процесу.

Генератором ідей із запровадження педагогічних новацій в підготовку пенітенціарних кадрів на протязі 1980–2003 років був академік Віктор Миколайович Синьов. Саме цьому вченому-педагогу зі світовим ім'ям належить ідея побудови всієї системи позааудиторної роботи в гармонічній єдності із навчальним процесом. Вбачаючи в особистості сучасного пенітенціариста, насамперед, людинознавця, перший проректор КІВС В. М. Синьов орієнтував

колектив Інституту на створення максимальних умов для започаткування професійної умілості курсанта.

Завдання позааудиторної діяльності закладів освіти полягає в тому, щоб виявити в людині всі кращі риси, знайти перспективу самовизначення людської особистості, сприяти розвитку її внутрішніх здібностей. Як свідчить вивчення досвіду роботи кращих педагогічних колективів, науково обґрунтована та спланована позааудиторна робота пробуджує у вихованців інтерес до навчання, до оволодіння своєю майбутньою професією, до занять спортом, художньою самодіяльністю тощо. Специфіка життя спеціалізованого закладу освіти полягає в тому, що цілодобове перебування курсантів в його стінах є сприятливим фактором для формування міцного курсантського колективу, звичайно за умови правильно організованого співробітництва педагогів і вихованців.

Оскільки питання розвитку позааудиторної діяльності студентської і курсантської молоді не знайшли широкого відображення в педагогічній літературі, за виключенням окремих досліджень (Н. П. Бондаренко, А. М. Зеленін, О. Л. Жук та ін.), суттєвий інтерес становили дослідження педагогів і психологів, які займалися цими проблемами як в загальній, так і в спеціальній педагогіці (І. Д. Бех, Є. Г. Костяшкін, Б. С. Кобзар, В. М. Синьов, О. П. Северов, М. М. Солдатенко, І. А. Зязюн, Є. П. Постовойтов та ін.) [2].

Вивчення досвіду роботи спеціалізованих закладів освіти з організації позааудиторної роботи курсантів, а також аналіз творчого доробку вищевказаних та інших вчених свідчить про те, що у цій категорії освітніх установ необхідна різноманітна за змістом та формою позааудиторна робота, котра б виконувала значну виховну роль у становленні офіцера. Крім того, питання розвитку позааудиторної роботи потребують пильної уваги ще й тому, що перехід нашого суспільства до нових суспільно-економічних умов спричинив цілий ряд соціальних проблем, пов'язаних із процесом адаптації молодих випускників закладів освіти в практичних підрозділах. Саме тому, розвиток теорії і практики позааудиторної роботи в даних закладах буде певною мірою сприяти покращенню процесу входження випускників в колективи практичних підрозділів.

Актуальність вирішення завдань виховання курсантів-пенітенціаристів викликана недостатньою розробленістю проблеми в психолого-педагогічній науці і педагогічній практиці. Це зумовило визначити метою наукового пошуку педагогів КІВС розробку і експериментальну перевірку організаційно-дидактичних і виховних шляхів вдосконалення позааудиторної виховної роботи.

Академік В. М. Синьов слушно стверджував, що активна участь курсантів та слухачів у позааудиторній роботі вищеназваного типу закладів освіти забезпечить більш якісне, ніж у масовій практиці, формування їхньої готовності до майбутньої професійної діяльності, якщо:

визначається пріоритет виховання і самоцінності особистості самого вихованця;

позааудиторна робота реалізується у відповідності з особистісно-діяльнісним і об'єкт-суб'єктним підходами до її організації і забезпечує особистості можливість вибору видів самостійної діяльності, адекватних проблем професійного і особистісного самовдосконалення;

позааудиторна робота охоплює всі сфери життєдіяльності колективу курсантів і будується на оптимальному використанні можливостей різноманітних

засобів позааудиторної діяльності для формування готовності майбутніх офіцерів до служби;

позааудиторна робота в спеціалізованих закладах освіти організована адекватно структурі майбутньої професійної діяльності курсантів;

здійснюється кваліфіковане педагогічне забезпечення організації позааудиторної роботи, яке базується на знаннях мети, принципів і мотивів участі курсантів у позааудиторній роботі [2].

Ураховуючи багатоплановість і складність зазначеної наукової проблематики, вчені КІВС зорієнтували свої професійні інтереси на лише найбільш актуальних завданнях:

– виявити характер і тенденції розвитку позааудиторної роботи у зарубіжній і вітчизняній загальній і спеціальній психолого-педагогічній теорії;

– визначити сутність, структуру і критерії готовності майбутнього офіцера до професійної діяльності як інтегративної якості його особистості, яка формується через участь у позааудиторній роботі;

– виявити і обґрунтувати комплекс соціально-педагогічних умов і організаційних форм позааудиторної роботи в сучасних спеціалізованих закладах освіти;

– експериментально перевірити ефективність позааудиторної роботи з точки зору формування готовності курсантів до виконання майбутніх професійних функцій;

– розробити комплексно-цільову програму вдосконалення позааудиторної роботи даного типу спеціалізованих закладів освіти [1].

Зупинимося на аналізі окремих результатів нашої роботи проведеної на психологічному факультеті Київського інституту внутрішніх справ. Зазначимо, що особливого розмаху ця праця набула наприкінці 90-х рр. ХХ ст., в період керівництва Інститутом генерал-майора внутрішньої служби Г. О. Радова (1949–1999). Зокрема, ним була започаткована широка співпраця майбутніх офіцерів із вихованцями духовних шкіл, що продовжується і в наші дні.

З метою налагодження тісної взаємодії курсантів із різними типами закладів освіти, ми практикували залучення їх до проведення спільних заходів, як в Інституті так і у підшефних школах для дітей з особливими потребами. Подібна практика організації занять із курсантами, на наш погляд, сприяє утвердженню доброзичливої атмосфери як у шкільних колективах так і в курсантському середовищі. Розширення кола уявлень про людей із особливостями психічного та фізичного розвитку дає можливість майбутньому фахівцеві-людинознавцю критично оцінити власний внутрішній потенціал, з точки зору готовності виконувати свій професійний обов'язок.

Приставаючи до налагодження взаємодії із спеціальними закладами освіти ми ставили перед собою завдання дати курсантам базові знання із дефектологічної науки і сформувати культуру наукового мислення. З цією метою ми, разом із завідуючою лабораторією тифлопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України Л. С. Вавіною розробили цикл лекційних та практичних занять із теми «Організація та методика проведення наукового психолого-педагогічного дослідження».

Досвід КІВС із організації творчих і науково-практичних контактів із різноманітними спеціальними закладами освіти був широко висвітлений у цілій

низці публікацій викладачів та курсантів у таких виданнях, як: «Іменем закону», «Закон та обов'язок», «Дефектологія», «Проблеми освіти», «Нові технології навчання», «Соціальна політика та соціальна робота», «Світло» та ін.

Список використаних джерел

1. Легуша С. М. Правове виховання курсантів ВНЗ МВС України: сутність, функції та механізм : моногр. / С. М. Легуша, М. О. Супрун. – К. : КЮІ МВС, 2005. – 180 с.

2. Синьов В. М. Основи теорії виховання : навч. посіб. [для студ., курсантів, вчителів] / Синьов В. М., Пометун О. І., Кривуша В. І., Супрун М. О. ; наук. ред. В. М. Синьов. – К. : КІВС, 2000. – 140 с.

*Сушков О. О.,
кандидат технічних наук,
старший науковий співробітник,
завідувач кафедри спеціальної підготовки
Інституту кримінально-виконавчої служби*

ІННОВАЦІЇ ЯК НОВА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Швидка зміна умов життя змушує шукати нові підходи до підготовки кадрів, здатних ефективно працювати у ХХІ ст. Між вищою освітою і життям має бути сформована певна інформаційна система, яка буде забезпечувати трансляцію потреб та нових підходів у системі освіти, спонукати її до формування змісту нових ідей і знань відповідно до потреб сьогодення.

Упровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес вищої школи – суттєвий шлях підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. Новітні технології виконують модернізуючи, удосконалюючи функції та комплексне оновлення освітнього процесу. За зразком зарубіжжя в основу сучасної освітньої системи лягли інформаційні комп'ютерні і телекомунікаційні технології. Застосування цих технологій супроводжується радикальними змінами у педагогічних методах, організації праці викладачів і студентів, методології сучасної освіти [1].

З давніх часів віртуальні або методи непрямих дій використовувались для досягнення конкретного матеріального чи практичного результату [2]. Наприклад, усім відомі успіхи американських практичних психологів у розробленні практичних тестів по відбору льотчиків для морської авіації, які внесли чималий вклад у перемогу союзників у другій світовій війні над Японією, пілоти морської авіації якої вважались найкращими у світі. Економились час і кошти на виявлення кандидатів у пілоти, які б неминуче витрачались би, якщо процес йшов екстенсивним шляхом: аналіз оцінок за навчання, виконання бойових завдань і набуття бойового досвіду. Професіональний відбір для кандидатів важливим був і тому, що у даному випадку статистичним матеріалом для аналізу були дані про кількість загиблих пілотів і, як наслідок, багаторічні фінансові втрати.

За оцінками спеціалістів, у європейських країнах 70 відсотків бойового навчання льотчиків, танкістів, водіїв проводиться тільки на імітаторах і тренажерах. Ці методики дозволяють не тільки економити моторні ресурси